AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ

AZƏRBAYCANDA XURMA İSTEHSALI İLƏ BAĞLI

A R A Y I Ş

Bakı – 2021

Mündəricat

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri 3
2. Qiymət göstəriciləri 6
3. İdxal və ixrac göstəriciləri 7
4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri 8

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri

- 2020-ci ilin məlumatına əsasən Azərbaycanda xurma bağlarının sahəsi 12.7 min hektar olub. Belə ki, xurma bağlarının sahəsi 2015-ci ilə nisbətən 16.5%, 2019-cu ilə nisbətən isə 3.3% çox olub. Ümumi xurma bağlarının 11.5 min hektarı və ya 90.6%-i barverən yaşdadır *(Qrafik 1).*

Qrafik 1. Azərbaycanda xurma bağlarının sahəsi, min ha

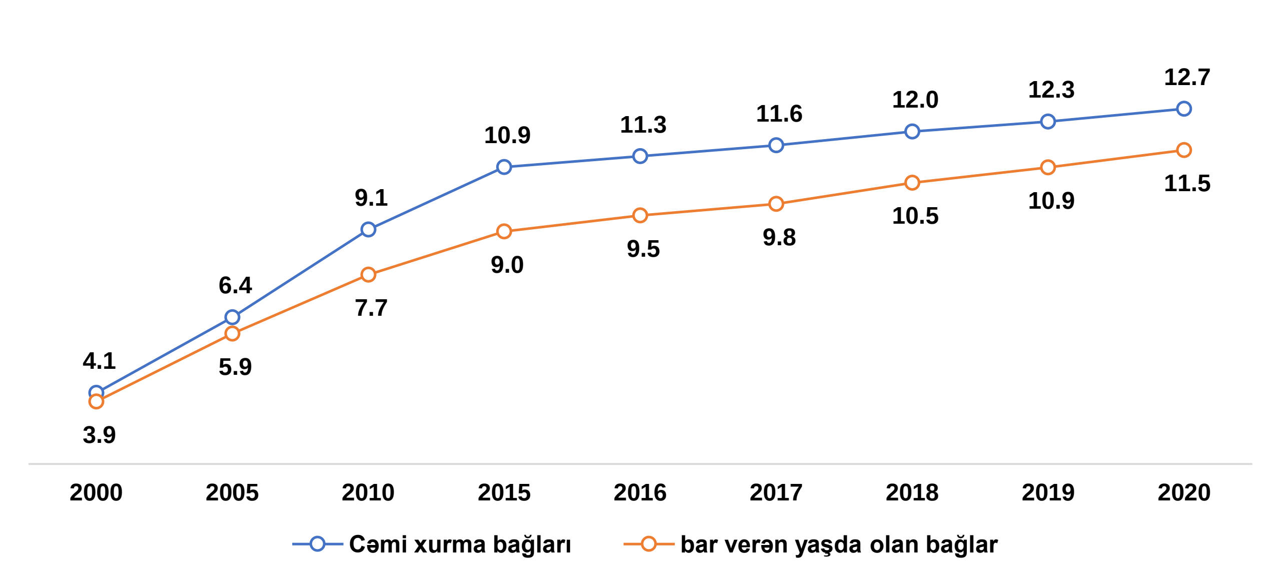

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

- Cəmi xurma bağlarının 98%-i ənənəvi, 2%-i intensiv üsulla əkilən bağlardır *(Qrafik 2).*

Qrafik 2. Azərbaycanda xurma bağlarının əkin strukturu

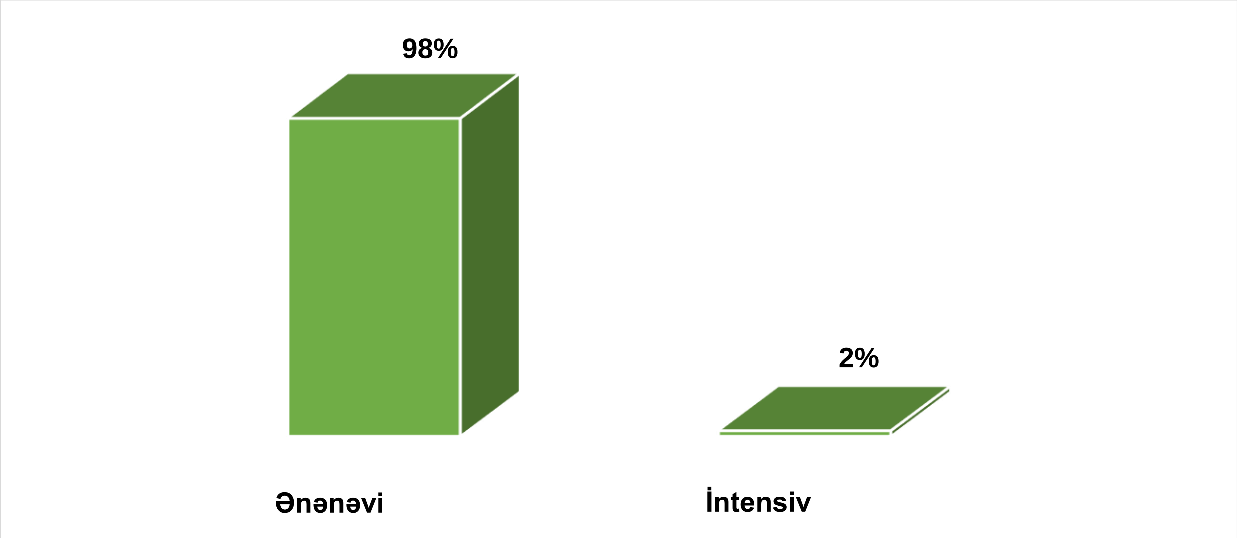

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2020-ci ildə cəmi xurma bağlarının 65.9%-i Göyçay (14.9%), Şəmkir (14.6%), Ağdaş (10.3%), Xaçmaz (9.1%), Balakən (6.0%), Ucar (5.5%) və Goranboy (5.4%) rayonlarının payına düşüb *(Cədvəl 1).*

Cədvəl 1. 2020-ci ildə xurma bağlarının rayonlar üzrə bölgüsü

	Cəmi əkmələr, ha	ondan bar verən yaşda, ha	İl ərzində yeni salınmış bağlar, ha
Ölkə	**12,698.2**	**11,454.3**	**283.3**
Göyçay	1,894.9	1,887.7	4.2
Şəmkir	1,850.5	1,734.4	67.0
Ağdaş	1,307.7	968.2	44.5
Xaçmaz	1,157.5	1,085.4	-
Balakən	763.2	723.1	18.0
Ucar	703.0	697.0	6.0
Goranboy	690.9	674.9	16.0
Digər	4,330.5	3,683.6	127.6

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2020-ci ildə ölkədə xurma istehsalı 2015-ci ilə nisbətən 26.3%, 2019-cu ilə nisbətən isə 4.6% artaraq 185.2 min ton olub *(Qrafik 3).*

Qrafik 3. Azərbaycanda xurma istehsalı, min ton

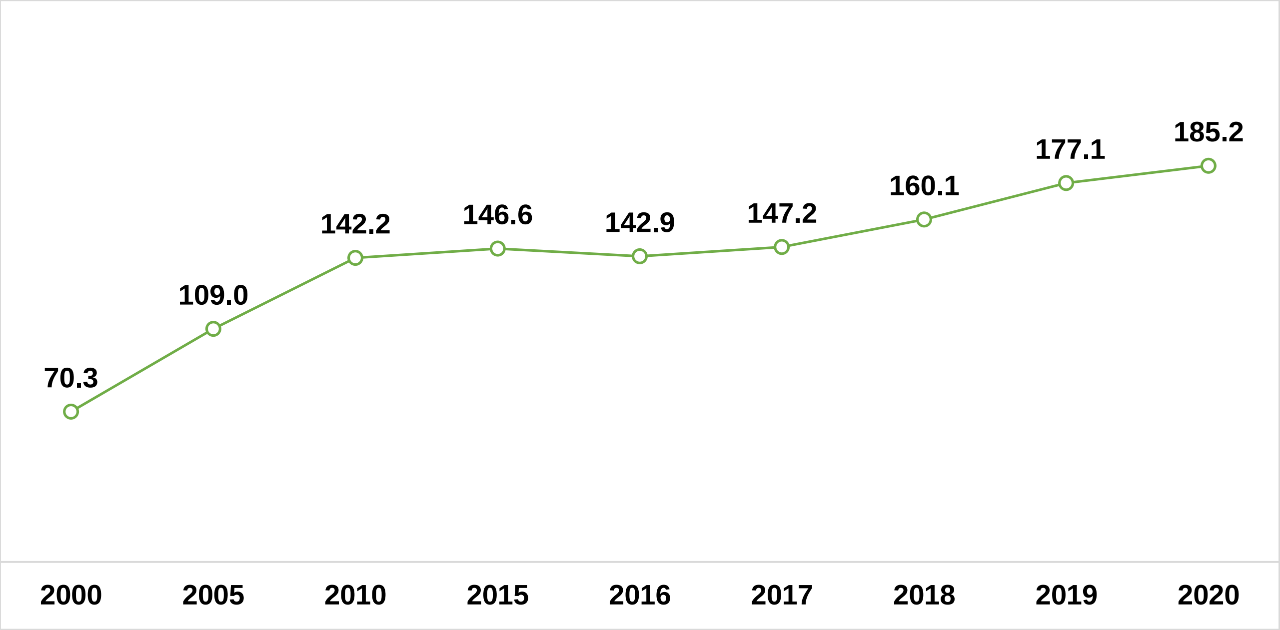

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2020-ci ildə xurma istehsalının 24.8%-i Şəmkir, 15.8%-i Göyçay, 10.9%-i Ağdaş, 8.2%-i Balakən, 5.1% Samux, 4.4%-i Xaçmaz, 4.1%-i Bərdə, 3.6%-i Zaqatala, 3.5%-i Goranboy və 3.4%-i Tovuz rayonunda olmaqla, ümumilikdə 83.7%-i 10 rayonun payına düşüb *(Qrafik 4).*

Qrafik 4. Əsas istehsalçı rayonlarda məhsul yığımı, min ton

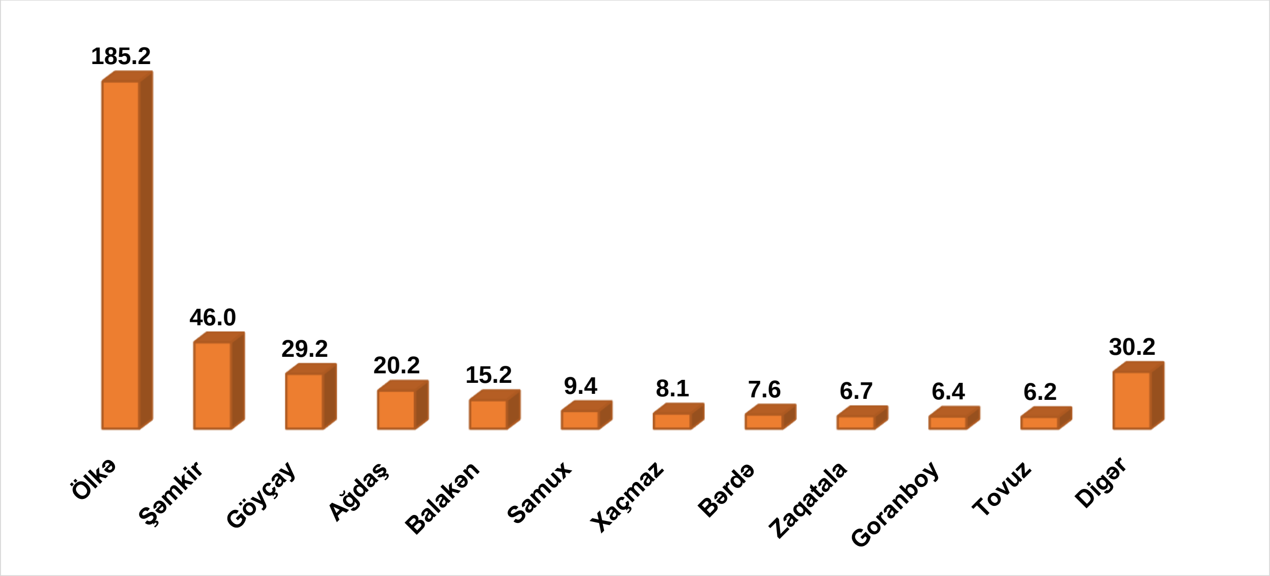

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2020-ci ildə xurmanın məhsuldarlığı 2015-ci ilə nisbətən 0.9%, 2019-cu ilə nisbətən isə 0.2% azalaraq 161.0 sent/ha olub *(Qrafik 5).*

Qrafik 5. Xurmanın məhsuldarlıq göstəriciləri, sent/ha

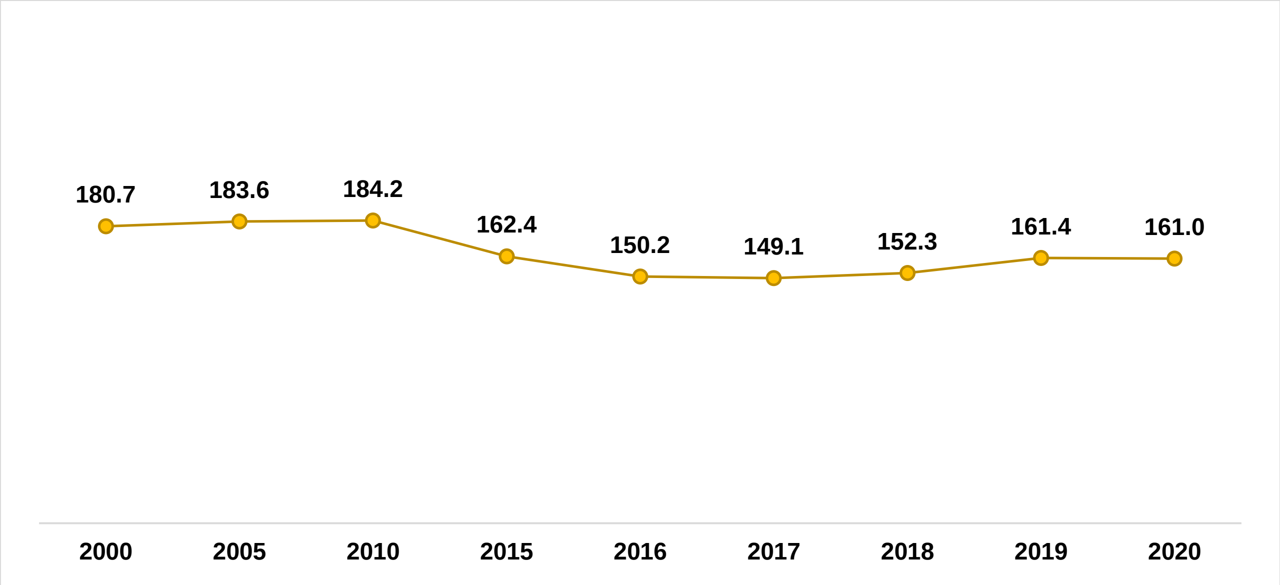

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2020-ci ildə xurmanın əsas istehsalçı rayonları olan Tovuz, Şəmkir, Samux, Ağdaş, Balakən, Zaqatala və Bərdə rayonlarında məhsuldarlıq göstəricisi ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olub (*Qrafik 6).*

Qrafik 6. Xurmanın əsas istehsalçı rayonlarda məhsuldarlığı, sent/ha

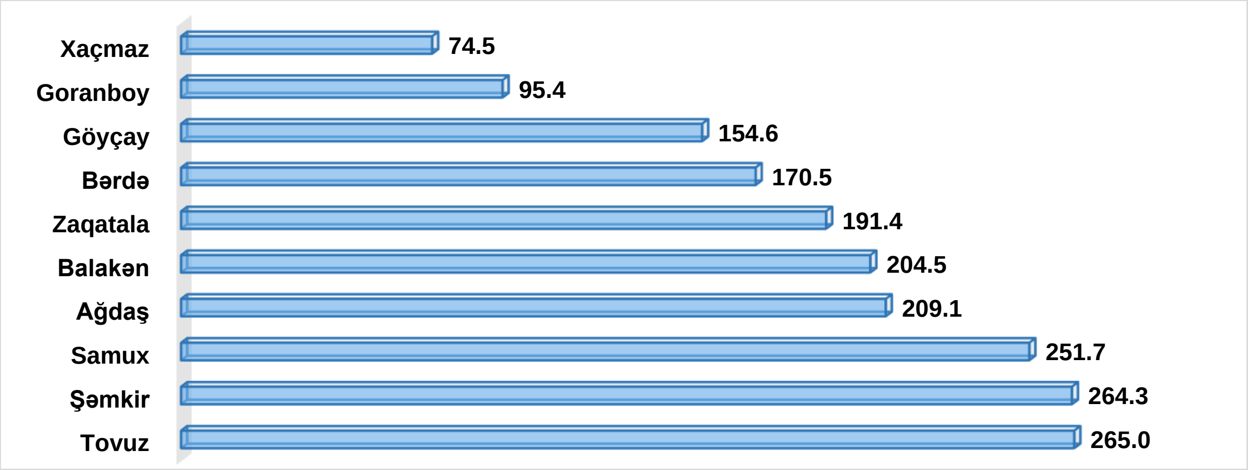

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2. Qiymət göstəriciləri

2018-2020-ci illərdə daxili bazarda xurmanın 1 kiloqramının topdan satış qiymətləri 0.46-1.04 AZN, 2021-ci ilin yanvar-mart aylarında isə 0.52-0.65 AZN olub *(Qrafik 7).*

Qrafik 7. Azərbaycanda xurmanın topdan satış qiymətləri, AZN/kq

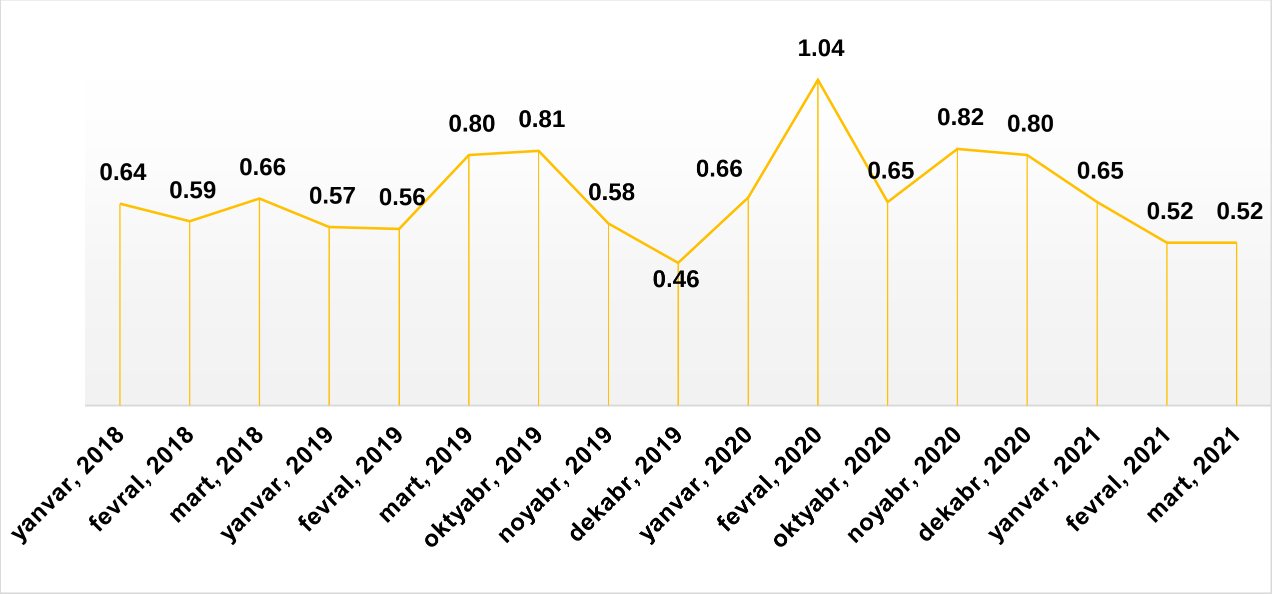

Mənbə: aqrarbazar.az

3. İdxal və ixrac göstəriciləri

- 2020-ci ildə xurma ixracı 2015-ci ilə nisbətən 31.6% artıb, 2019-cu ilə nisbətən isə 13.9% azalaraq 125.8 min ton olub *(Cədvəl 2).*

Cədvəl 2. Xurmanın ixrac həcmi

İllər	İxrac miqdarı, min ton	İxrac məbləği, mln ABŞ dolları
2015	95.6	77.8
2016	94.1	68.7
2017	118.3	90.9
2018	150.9	114.5
2019	146.1	104.7
2020	125.8	91.6

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

- 2020-ci ildə istehsal edilən xurmanın 67.9%-i ixrac olunub. İxrac olunan xurmanın 81.6%-i Rusiyanın, 18.2%-i Ukraynanın, 0.2%-i isə digər ölkələrin payına düşüb *(Cədvəl 3).*

Cədvəl 3. Azərbaycandan xurma ixracının ölkələr üzrə bölgüsü

	2017		2018		2019		2020	
	Miqdar, ton	**Məbləği, min ABŞ dolları**	**Miqdar, ton**	**Məbləği, min ABŞ dolları**	**Miqdar, ton**	**Məbləği, min ABŞ dolları**	**Miqdar, ton**	**Məbləği, min ABŞ dolları**
Rusiya	102,579.0	84,899.9	127,547.8	105,168.9	118,077.0	95,277.2	102,669.9	85,299.6
Ukrayna	15,566.5	5,878.0	23,056.3	9,221.1	27,434.1	9,203.3	22,939.0	6,240.6
Qazaxıstan	74.9	59.9	41.2	16.0	148.9	62.8	89.5	28.3
Digər	84.1	53.2	267.2	133.0	415.9	116.5	73.5	18.2
Cəmi ixrac	**118,304.5**	**90,891.0**	**150,912.5**	**114,539.0**	**146,075.9**	**104,659.8**	**125,771.8**	**91,586.7**

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri

- FAO-nun məlumatına əsasən 2019-cu ildə dünya üzrə təqribən 4.3 milyon ton xurma istehsal olunub. Dünya üzrə istehsal olunan xurmanın 90%-dən çoxu 10 ölkənin payına düşüb *(Qrafik 8).*

Qrafik 8. Xurmanın qlobal istehsal göstəriciləri, min ton

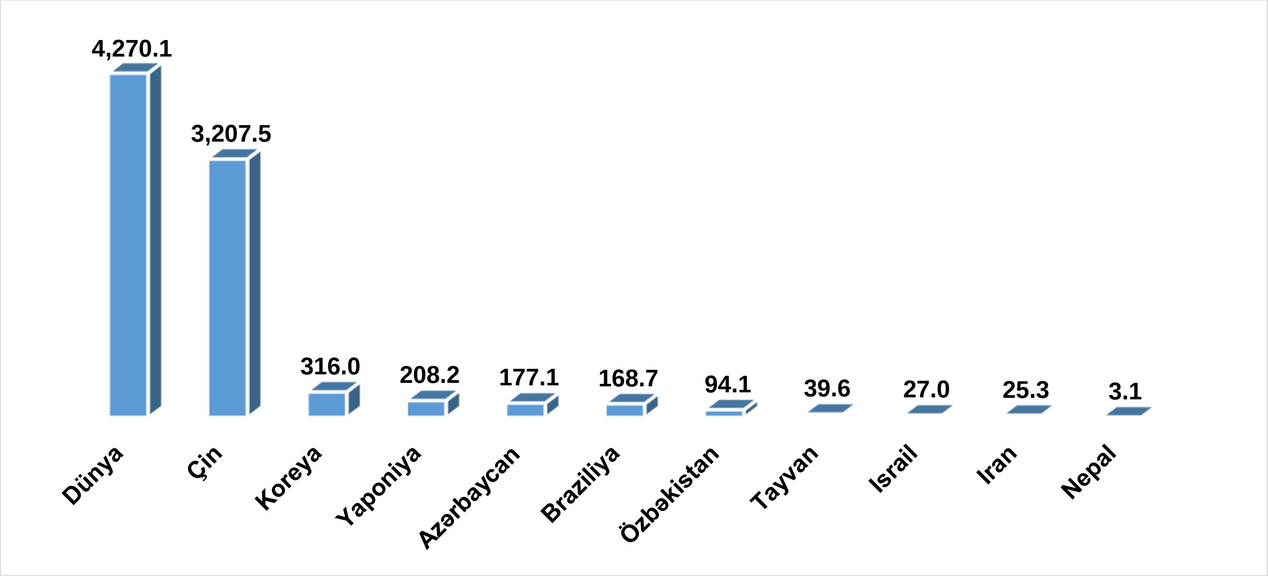

Mənbə: Faostat.org

- 2019-cu ildə qlobal bazarda xurma idxalının həcmi 515.5 min ton və ya 474.6 milyon ABŞ dolları həcmində olub *(Qrafik 9).*

Qrafik 9. Xurmanın qlobal idxal həcmi

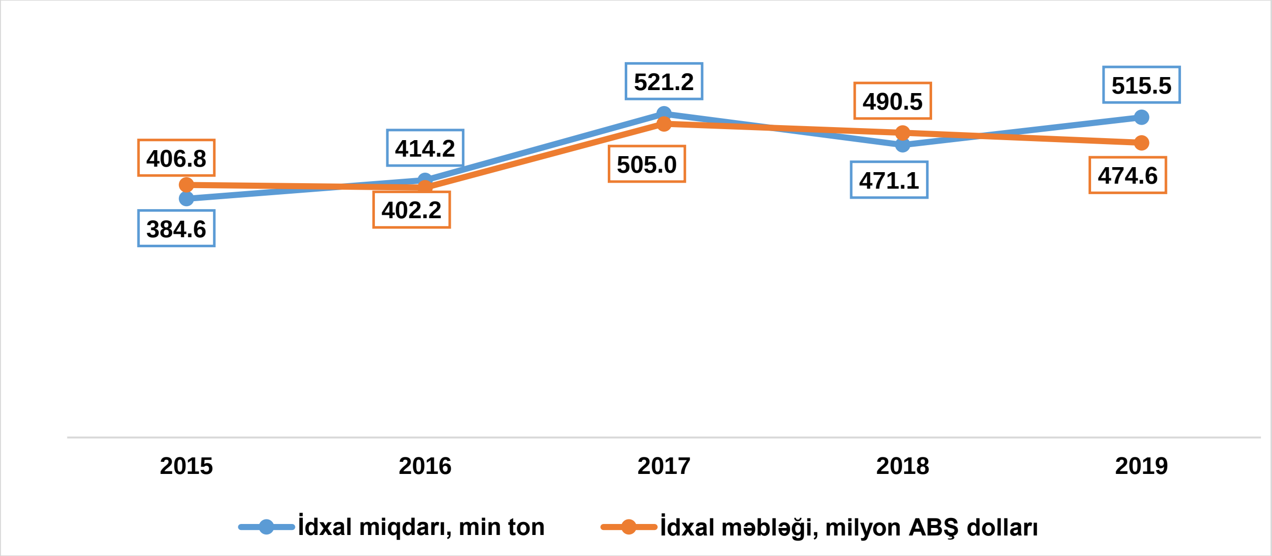

Mənbə: Trademap.org

- Xurmanın əsas idxalçıları Rusiya (28.7%), Almaniya (10.1%), Ukrayna (8.6%), İtaliya (5.6%), Fransa (5.2%), Qazaxıstan (4.6%) və Belarusiyadır (4.4%).
- Qlobal bazarda xurma ixracının 90%-dən çoxu İspaniya, Azərbaycan, Çin, Özbəkistan, Litva, Polşa, Gürcüstan, Hollandiya, Koreya Respublikası və Qazaxıstanın payına düşüb *(Qrafik 10).*

Qrafik 10. Dünya üzrə xurma ixracının ölkələr üzrə strukturu

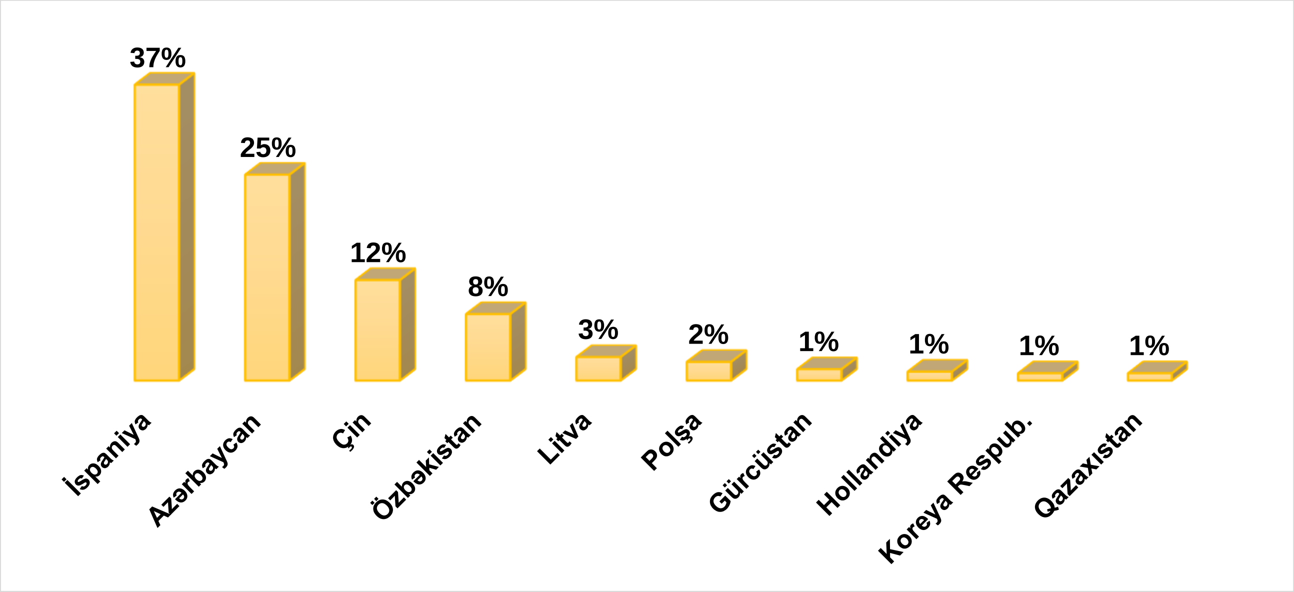

Mənbə: Trademap.org

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi

tərəfindən hazırlanıb

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

Nizami küçəsi, 92
AZ 1010 Bakı, Azərbaycan

AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ